

Мельник Тетяна Олександрівна

аспірант Національної академії державного управління

при Президентові України

ORCID: 0000-0001-7636-8723

e-mail: melnyk.tatiana@meta.ua

СКЛАДОВІ НАЛЕЖНОГО ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ РЕГІОНАЛЬНИМ РОЗВИТКОМ

Узагальнено підходи до сутності ефективності публічного управління регіональним розвитком та критеріїв її оцінювання. Зважаючи на об'єкт оцінювання, запропоновано застосовувати оцінку елементів управлінської системи та їх взаємодії. Зазначено, що досягти ефективності таким елементам та налагодити взаємозв'язок між ними допомагає інформаційно-аналітичне забезпечення публічного управління. У ході дослідження визначено складові такого забезпечення, їх змістові характеристики, що можуть бути використані для створення системи належного інформаційно-аналітичного забезпечення публічного управління регіональним розвитком.

Ключові слова: аналіз; ефективність; інформаційно-аналітичне забезпечення; критерії оцінки; публічне управління; регіональний розвиток.

Постановка проблеми. Ефективне публічне управління регіональним розвитком має суттєве значення для підвищення стандартів життя громадян. У сучасних умовах до системи управління регіонами висуваються нові вимоги, трансформуються загальні підходи до забезпечення їх розвитку. Так, зміни умов господарювання (такі як зростання швидкості розповсюдження інформації, мобільність капіталу й населення тощо) спричиняють необхідність удосконалювати регіональні системи управління. Окрім того, обмеженість ресурсів, наявних для цього, а також новизна і складність соціально-економічних проблем, змушують зосередитись на нових чинниках ефективності публічного управління регіональним розвитком.

Значна частина проблем у контексті зазначеного пов'язана з нормативно-правовим регулюванням, фінансуванням, кадровим і матеріально-технічним забезпеченням, налагодженням взаємодії державного, громадського та приватного секторів, застосуванням нових управлінських технологій, інформаційно-аналітичним забезпеченням [1]. І хоча всі види забезпечення публічного управління регіональним розвитком є важливими і взаємопов'язаними, проте саме інформаційно-аналітичне забезпечення дає змогу встановити, якими мають бути відповідні механізми та як вони застосовуються для досягнення поставлених цілей, на яких факторах регіонального розвитку зосередити увагу, тому якість такого виду забезпечення є важливою передумовою ефективності всієї системи управління розвитком регіонів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичним та практичним проблемам інформаційного та аналітичного забезпечення публічного управління присвячені праці зарубіжних та вітчизняних науковців. Вагомий внесок у дослідження зробили: В. Авер'янов, В. Бакуменко, М. Волкова, Д. Дзвінчук, А. Дегтяр, О. Карпенко, В. Куйбіда, А. Семенченко, Ю. Сурмін та інші. Так, державно-управлінським рішенням та чинникам їх ефективності, серед яких їх інформаційно-аналітична підтримка, присвячені праці В. Бакуменка, А. Дегтяра. Механізми інформаційно-аналітичного забезпечення органів державного управління досліджувались В. Авер'яновим, В. Куйбідою, О. Карпенком. Окрім того, ґрунтуємось на дослідженнях науковців щодо ефективності публічного управління, зокрема С. Білої, С. Чернова, Н. Черняускене. Що стосується публічного управління регіональним розвитком, то економічна його складова вивчалась М. Волковою, проте питання його належного інформаційно-аналітичного забезпечення у системі управління регіональним розвитком не розкрито науковцями й потребує ґрунтовного дослідження.

Виокремлення невирішених раніше частин загальної проблеми. У Державній стратегії регіонального розвитку на 2021 – 2027 роки, що затверджена урядом, розбудову ефективного багаторівневого врядування визначено однією зі стратегічних цілей державної регіональної політики [2]. Так само важливим було визначено ефективне державне управління у сфері регіонального розвитку у Державній стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року [3]. Це свідчить про те, що система ефективного управління регіональним розвитком ще не сформована в Україні, а однією з причин цього є її неналежне інформаційно-аналітичне забезпечення. Удосконалення інформаційно-аналітичного забезпечення поряд із поліпшенням матеріального, фінансового, кадрового та іншого ресурсного забезпечення є пріоритетом державної регіональної політики згідно з Законом України “Про засади державної регіональної політики” [4]. Ефективність та результативність, зворотний зв'язок, відкритість і прозорість, підзвітність є тими принципами доброго демократичного врядування на місцевому рівні з-поміж інших, дотримання яких можливе лише за умови їх належного інформаційно-аналітичного забезпечення [5]. Тому триває пошук досконалішої моделі інформаційно-аналітичної підтримки системи публічного управління регіональним розвитком. Зважаючи на зазначене, метою статті є визначення складових належного інформаційно-аналітичного забезпечення публічного управління регіональним розвитком.

Виклад основного матеріалу. У попередніх дослідженнях нами було визначено, що інформаційно-аналітичне забезпечення публічного управління регіональним розвитком передбачає застосування сукупності взаємопов'язаних методів, заходів і засобів, за допомогою яких реалізуються технології процесів збирання, відбору, передавання, перетворення, зберігання та відображення інформації щодо поточного стану, прогнозів та цілей розвитку різних сфер життєдіяльності регіонів для здійснення ефективного публічного управління ними [6].

Загалом, ефективність публічного управління ґрунтується на тому, що управлінська діяльність спрямована на досягнення заздалегідь визначених стратегічних цілей шляхом виконання тактичних і оперативних завдань. Водночас система стратегічного управління функціонує лише в межах тих організацій та систем, які мають як чітку місію, цілі, завдання та повноваження, так і чіткі критерії оцінювання діяльності та інформацію про те, якою ціною дістаються результати, а також які вигоди (ефект) приносять їхні дії [7]. Так, враховуючи висновки М. Волкової, поняття ефективності публічного управління регіональним розвитком доцільно розглядати як узагальнюючу категорію понять продуктивності, економічності та результативності (табл. 1) [8].

Таблиця 1

Складові ефективності публічного управління регіональним розвитком [9]

Складові	Зміст складових
Продуктивність	Співвідношення досягнутих результатів і використаних для цього ресурсів регіону (фінансових, майнових, кадрових, інформаційних тощо)
Економічність	Співвідношення між ресурсами, витраченими для досягнення цілей розвитку регіону і мінімально можливими з урахуванням вимог до якості публічних послуг
Результативність	Співвідношення показників, що відображають досягнуті за певний період зміни в соціально-економічній, екологічній, гуманітарній ситуації у регіоні, з планованими або прогнозними показниками

Оцінюючи, чи є публічне управління в Україні ефективним, вчені та практики-управлінці зауважують, що “безпосередні результати управлінської праці важко піддаються кількісній оцінці, і тому доцільним є застосування непрямих та опосередкованих показників, зокрема, через оцінку управлінської системи та її елементів” [10]. Тому чинниками ефективності публічного управління є якість управлінських рішень, ефективність основних його функцій, технологій, інших внутрішніх факторів та ефективність взаємодії таких елементів управлінської системи. Їх ефективність оцінюють, враховуючи різні критерії, серед яких можуть бути й такі, що наведені в табл. 2.

Таблиця 2

Критерії оцінювання ефективності функціонування окремих елементів системи управління [11]

Критерій	Опис критеріїв
Критерій 1	Якою мірою діяльність кожного елемента системи управління підвищує загальну ефективність функціонування керованого об’єкта
Критерій 2	З якою ефективністю функціонує безпосередньо цей елемент системи управління
Критерій 3	Які умови створює цей елемент системи управління для майбутнього зростання ефективності керованого ним об’єкта або для того, щоб рівень приросту загальної ефективності відповідав приросту локальної ефективності керованого об’єкта

Єднальною ланкою внутрішніх факторів управління є інформаційно-аналітичне забезпечення, що об'єднує складові у відповідній системі, забезпечує їх взаємозв'язок завдяки методам і засобам збирання, відбору, передавання, перетворення, зберігання й відображення інформації. Ураховуючи це, доцільно охарактеризувати інформаційно-аналітичне забезпечення таких елементів.

Прийняття управлінських рішень. На особливі місце і роль формування рішень у державному управлінні вказує автор посібника “Державно-управлінські рішення” В. Бакуменко, який зазначає, що “процеси їх прийняття та реалізації є двома з трьох основних компонентів управлінської діяльності, де третім компонентом є збір, накопичення, обробка, первинне оцінювання, збереження і передача інформації, яка необхідна для здійснення управління” [12]. Аналітичне забезпечення прийняття державно-управлінських рішень повинно надавати обґрунтування їх необхідності й ефективності, робити їх відбір та оцінку.

Відповідна аналітична робота передбачає дослідження певних процесів, явищ, об'єктів державного управління шляхом їх розкладу на простіші складові елементи, виявлення взаємозв'язків і взаємодії між ними з метою пошуку закономірностей та принципів, завдяки яким міркування щодо вибору одного з альтернативних рішень набувають ознак доказовості [13]. Тому, без належного інформаційного та аналітичного забезпечення неможливе прийняття ефективних управлінських рішень.

Ґрунтуючись на класифікації *функцій публічного управління* І. Бородіна, до загальних функцій, які розкривають управлінський процес, належать: прогнозування, планування, регулювання, координація, облік і контроль [14].

Прогнозування розвитку регіонів є процесом розроблення прогнозів, які є науково обґрунтованими, імовірними судженнями про можливі стани об'єкта в майбутньому, про альтернативні шляхи й терміни його здійснення, та мають форму аналітичного документа [15]. Прогнозування розвитку регіону реалізується через розроблення низки прогнозів: демографічного, соціального, економічного, бюджетного, метеорологічних умов, прогновної оцінки ресурсного потенціалу. Отже, з урахуванням взаємозалежності прогнозів розвитку регіону, їх розроблення є комплексним та складним процесом підготовки аналітичних документів щодо можливих станів регіону в майбутньому, альтернативних шляхів та термінів його здійснення.

Прогнозування тісно пов'язане з прийняттям управлінських рішень, адже розроблення прогнозів є засобом для підготовки рішень. Тому, якість рішень визначається якістю складених прогнозів, а їх якість, своєю чергою, безпосередньо залежить від достовірності та повноти зібраної інформації про досліджувані об'єкти, застосування відповідних методів аналізу інформації, її обробки, використання сценарного методу та дотримання принципів наукових досліджень.

Планування, залежно від обсягу завдань, що вирішуються у процесі публічного управління, може бути тактичним або стратегічним. На етапі реформування системи управління регіональним розвитком у 2014 – 2015 рр.

зросло значення стратегічного планування як важеля прямого впливу держави на досягнення збалансованого регіонального розвитку. Воно має на меті побудову бажаної моделі регіону, визначення пріоритетів на середньо- та довгострокову перспективу, розроблення відповідних цілей і завдань зі зміни стану різних сфер життєдіяльності регіону з поточного до бажаного, а також індикаторів та прогностичних показників щодо досягнення результату. Автор посібника “Стратегічне управління для установ публічного сектору” звертає увагу на те, що іноді одну ціль, завдання чи результат можна виміряти, використовуючи більше ніж один показник: кілька показників надають додаткову достовірну інформацію про результати, наслідки та вплив [16].

Розроблення стратегій регіонального розвитку здійснюється на основі наукових методів (SWOT-аналіз, PESTLE-аналіз, аналіз порівняльних переваг, аналіз внутрішнього й зовнішнього середовища, побудова сценаріїв розвитку, побудова “дерева цілей” розвитку регіону тощо).

Для застосування методу SWOT-аналізу основну проблему науковці вбачають в отриманні достовірної інформації. Кожен фактор повинен бути описаний із певним коментарем, який розкриває суть впливу фактору на регіон. Формулювання коментаря не повинно бути розпливчастим, а повинно відображати специфіку, пов’язану з регіоном. Узагальнені коментарі мають невелику цінність. Короткий перелік обґрунтованих проблем є переконливішим [17].

Так, виявлені Міністерством розвитку громад та територій України проблемні питання з розроблення стратегій регіонального розвитку (такі, як: невідповідність назви, структури, змісту та періоду дії стратегій та планів заходів із їх реалізації вимогам законодавства; недостатнє залучення заінтересованих сторін до процесу розроблення, реалізації та моніторингу стратегій та планів заходів тощо) підтверджують на практиці необхідність належної інформаційно-аналітичної підтримки працівників місцевих державних адміністрацій, що залучені до процесів стратегічного планування [18].

Запроваджуваний нині в систему регіонального управління підхід смарт-спеціалізації передбачає проведення аналізу й оцінки економічного, інноваційного та наукового потенціалу регіону, визначення переліку перспективних видів економічної діяльності з високим інноваційним потенціалом, є новим та складним завданням, а отже, потребує кваліфікованих фахівців-аналітиків для його реалізації [19]. Частиною стратегії регіонального розвитку є розділ щодо стратегічної екологічної оцінки регіону, підготовка якого потребує спеціальних знань, вмій та навиків представників підрозділів місцевих держадміністрацій щодо методики її проведення та, що особливо важливо, інтегрування її результатів і висновків у процес прийняття управлінських рішень та стратегію розвитку регіону.

Отже, особливостями інформаційно-аналітичного забезпечення стратегічного планування є: використання значного масиву даних, які допоможуть встановити тенденції розвитку та проблеми соціально-економічного, гуманітарного розвитку регіонів, екологічної та політичної ситуації, застосування

множини методів аналізу й оцінки інформації для того, щоб аргументувати адекватність цілей, завдань та заходів із їх реалізації, необхідність визначення комплексу критеріїв і показників досягнення цілей.

Метою *регулювання* в публічному управлінні є створення необхідних економічних, правових та організаційних умов діяльності, що здійснюється через встановлення обов'язкових правил, нормативів, стандартів певного виду управлінської системи [20]. Тому важливою функцією публічного управління регіональним розвитком є створення дієвої системи взаємопов'язаних нормативно-правових актів. Такі акти, що регулюють регіональний розвиток, потребують своєчасного удосконалення, завдяки чому процес регулювання набуває ознак динамічності. Функція регулювання також тісно пов'язана з прийняттям управлінських рішень, адже рішення в публічному управлінні приймаються у певній формі, зокрема – нормативно-правових актів. Розроблення та прийняття об'єктивних правових норм потребує знання чинної законодавчої бази, вивчення досвіду та особливостей правового регулювання сфери регіонального розвитку в інших країнах.

Науковці, аналізуючи складний процес нормопроекування в управлінській діяльності, виокремлюють декілька його стадій: здійснення правового моніторингу – аналіз, оцінка, збирання необхідної інформації щодо виявлення проблем і потреб у правовому регулюванні, прогнозування; розробка варіантів рішень та формулювання вимог-обмежень; розробка концепції; визначення цілей, вибір із альтернатив вирішення ситуації; визначення напрямку і типу регулювання; оформлення рішення із визначенням критеріїв щодо необхідності підготовки нормативно-правового акта та узгодження із заінтересованими особами; нормопроекування (визначення напрямку моделювання відносин, систематизація, ініціатива, концептуальна розробка проекту, написання та оформлення, опублікування, правозастосування і зміни); організація виконання рішення і доведення до виконавців; контроль за ходом реалізації та оцінка з реагуванням на застосування [21]. Отже, інформаційно-аналітичне забезпечення є базовим на всіх стадіях нормопроекування.

Формування політики і законопроектна робота, що здійснюються на основі доказів, здійснення аналізу їх впливу є одним із принципів ефективного державного управління, визначених міжнародними організаціями. Зокрема, про це йдеться у звіті програми SIGMA щодо реалізації принципів державного управління (спільна ініціатива Організації економічного співробітництва та розвитку (далі – ОЕСР) та Європейського Союзу (далі – ЄС) з підтримки для покращення врядування та управління). Як зазначається у звіті, стан справ із дотриманням цього принципу в Україні неналежний, є суттєві проблеми, зокрема з аналізом впливу проектів актів на державний бюджет [22]. Тому вкрай важливими є застосування відповідних методів аналізу для ефективного формування політики і законопроектної роботи.

Координація – одна з функцій публічного управління та, водночас, це один із принципів державної регіональної політики, що передбачає взаємозв'язок та узгодженість довгострокових стратегій, планів і програм розвитку на

державному, регіональному та місцевому рівнях, а також під час розроблення та виконання документів, що визначають державну регіональну політику, проведення моніторингу та оцінки результативності виконання визначених завдань [23]. За умов зростання гнучкості системи управління, готовності її до змін як на стадії розробки стратегії, так і на стадії її реалізації, можна досягти дієвості аналітично-організаційного забезпечення прийняття та реалізації управлінських рішень щодо регіонального розвитку [24]. Налагодити таку ефективну систему вважається можливим завдяки організації співпраці суб'єктів регіональної політики та інформаційній взаємодії, зокрема: центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, агенцій регіонального розвитку, асоціацій, наукових установ, аналітичних центрів, закладів освіти, організацій, що здійснюють соціологічні дослідження у регіонах України.

Облік у публічному управлінні – це збирання, оброблення, аналіз та зберігання інформації про стан та динаміку розвитку управлінської системи, стан матеріальних можливостей учасників публічного управління, прийняті управлінські рішення і результати їх виконання. Облік здійснюється шляхом реєстрації, порівняння, зіставлення конкретних фактів про діяльність системи управління, наявність і витрати ресурсів тощо. За його допомогою суб'єкти публічного управління мають інформацію про досягнення цілей управління, реалізацію управлінських рішень.

Здійснення регулярного моніторингу всіх сфер регіонального розвитку (зокрема вибіркового статистичного обстеження окремих сфер місцевого (регіонального) розвитку, налагодження інформаційного забезпечення як основи для поточного управління, прийняття обґрунтованих державно-управлінських рішень) науковці відносять до невід'ємних складників системи управління регіональним розвитком [25]. Опис цієї функції також передбачає її взаємозв'язок із прийняттям рішень у публічному управлінні. Належний моніторинг ставить певні вимоги до джерел інформації. Наприклад, надійними джерелами для моніторингу та оцінювання публічно-управлінської діяльності можуть слугувати:

- доповіді суб'єктів України про результати діяльності (зокрема, Аналітична доповідь до щорічного Послання Президента України до Верховної Ради України “Про внутрішнє та зовнішнє становище України”, інші аналітичні доповіді та звіти вітчизняних наукових установ, органів влади, деяких громадських об'єднань);

- офіційні видання органів влади, що містять статистичні дані, які є результатом статистичного спостереження, інтегральні показники;

- інформаційно-довідкові електронні системи (зокрема, нормативно-правові);

- державні реєстри й інші державні інформаційні ресурси;

- офіційні вебсайти, електронні портали органів публічної влади;

- звіти та доповіді міжнародних організацій (наприклад, Організації Об'єднаних Націй, ОЕСР);

– результати соціологічних опитувань громадян, опитування експертів;
– професійні науково-аналітичні огляди провідних вчених (із наукових установ, закладів вищої освіти) та експертів-аналітиків (із громадських об'єднань, неурядових аналітичних центрів).

Отже, облік необхідний для оцінки ефективності публічного управління територіальним розвитком, оцінки та порівняння розвитку регіонів. Особливостями інформаційно-аналітичного забезпечення обліку в публічному управлінні є потреба у визначенні обсягу та вимог до необхідної інформації, частоти її збору, надійних джерел, а також застосування низки методів для роботи з фактами і даними.

Контроль разом із іншими функціями управління дає змогу оцінити результати роботи, своєчасно попередити й усунути недоліки, виявити помилки у процесі управління, не допустити повторення, забезпечити відповідність між планами, фактичними діями та результатами. Тобто, організований належним чином моніторинг і оцінка суспільних процесів мають вирішувати проблему забезпечення контролю необхідною та достатньою інформацією. Тому, ефективність контролю теж, безумовно, пов'язана з якістю та повнотою його інформаційно-аналітичного забезпечення. Тут необхідним є своєчасне надходження інформації, яка відображає реальний стан справ.

Допоміжні функції публічного управління – це: кадрова, матеріально-технічна, фінансова діяльність, діловодство тощо. Від них також залежить ефективність управлінської діяльності, оскільки вони забезпечують реалізацію загальних функцій, взаємодіють між собою і становлять єдину систему впливу суб'єкта на об'єкт публічного управління.

Технології. У згаданому звіті програми SIGMA йдеться також про те, що неефективність і дублювання у сфері збору та зберігання даних набули в Україні разючих масштабів. Враховуючи аналіз 23 найбільш запитуваних державних реєстрів, назви юридичних осіб та ідентифікаційні коди збираються 64 рази, а отже, повторюються в 64 реєстрах, у той час, як декілька реєстрів (Єдиний державний демографічний реєстр, Державний реєстр речових прав, Земельний кадастр) не містять всієї необхідної інформації. Відсутність повністю автоматизованих реєстрів, їхня незадовільна якість, брак онлайн взаємодії між ними чинять негативний вплив як на ефективність процесів прийняття рішень, так і на якість надання послуг [26].

Тому, погоджуємося з Ю. Машкаровим та О. Орловим, що з метою створення умов для майбутнього зростання ефективності публічного управління регіональним розвитком, необхідно активно упроваджувати сучасні інформаційні системи, такі як моніторинг соціальних мереж, використання можливостей, що їх надає аналіз технологічних даних, що формуються у різних комунікаційних мережах [27]. Водночас цей перелік потрібно доповнити застосуванням у публічному управлінні регіональним розвитком якісних автоматизованих реєстрів, що взаємодіють між собою в онлайн режимі, таких

сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, наприклад, як “Пульс Угоди” (онлайн-система моніторингу реалізації Угоди про асоціацію з ЄС [28]), та широко відомих, але недостатньо використовуваних геоінформаційних систем, смарт- та блокчейн-технологій. Водночас важливим фактором належної інформаційно-аналітичної роботи є її фінансове забезпечення, зокрема й для придбання відповідного обладнання, програмного забезпечення та оплати праці фахівців.

В умовах розвитку в Україні демократичних засад до завдань публічного управління додається організація вільного доступу до інформації про діяльність державних органів влади, органів місцевого самоврядування через офіційні вебсторінки, постійне оновлення інформації; висвітлення подій у засобах масової інформації (далі – ЗМІ), соціальних мережах (новини, анонси, онлайн-трансляції); проведення онлайн нарад, семінарів, відеоконференцій; створення інфраструктури інформаційного обміну та підтримки реалізації реформ на всіх рівнях влади (онлайн платформи).

Таким чином, можна сформулювати основні складові належного інформаційно-аналітичного забезпечення для ефективного публічного управління регіональним розвитком та визначити їх зміст (табл. 3).

Таблиця 3

Складові належного інформаційно-аналітичного забезпечення публічного управління регіональним розвитком

Складові	Зміст складових
1	2
Інституційні	<ul style="list-style-type: none"> – організаційно-правові умови для інформаційно-аналітичного забезпечення публічного управління регіональним розвитком; – відповідність інформаційно-аналітичного забезпечення потребам певного рівня публічного управління регіональним розвитком (міжнародного, національного, регіонального, місцевого); – цілеспрямованість інформаційно-аналітичного забезпечення та визначення конкретних його завдань (зокрема, з визначення поточного стану, тенденцій, для прогнозування, формування цілей розвитку регіонів, підготовки та реалізації управлінських рішень тощо); – партнерство, інформаційна взаємодія та узгоджена діяльність суб'єктів регіональної політики для інформаційно-аналітичної підтримки системи управління регіональним розвитком
Дослідницькі	<ul style="list-style-type: none"> – застосування сукупності наукових підходів, методів і засобів у процесі збирання, відбору, передавання, перетворення, зберігання та відображення інформації; – дослідження процесів, явищ, об'єктів публічного управління шляхом їх розкладу на простіші складові елементи, виявлення взаємозв'язків і взаємодії між ними з метою пошуку закономірностей та принципів; – відповідність аналітичної інформації, що збирається про досліджувані об'єкти, якісним характеристикам: цінність (корисність), актуальність, точність, достовірність, повнота, доступність, своєчасність; – оптимальний обсяг та визначені вимоги до інформації, надійні її джерела

Закінчення табл. 3

1	2
Матеріально-фінансові	<ul style="list-style-type: none"> – наявність необхідних засобів (матеріальних, технічних, програмних) для пошуку, аналізу, обробки інформації та видачі інформаційно-аналітичних продуктів; – забезпечення доступу до необхідних джерел інформації; – достатнє фінансування інформаційно-аналітичної підтримки (оплата праці, фінансування заходів, придбання товарів і послуг); – фінансування навчальних заходів, підвищення кваліфікації, заходів із обміну досвідом інформаційно-аналітичної роботи у сфері регіонального розвитку
Компетентністі	<ul style="list-style-type: none"> – навички володіння методами одержання, обробки, аналізу, оцінки й видачі інформації, роботи зі значним масивом даних для встановлення тенденцій та проблем соціального, економічного, гуманітарного розвитку регіонів, екологічної та політичної ситуації; – знання та вміння зі стратегічного планування регіонального розвитку, методики проведення стратегічної екологічної оцінки; – вміння залучати суб'єкти регіональної політики й інші зацікавлені сторони до спільної інформаційно-аналітичної підтримки публічного управління; – знання чинного законодавства з питань державної регіональної політики, основних документів, що її визначають; – обізнаність щодо основних результатів досліджень вітчизняних та зарубіжних науковців у сфері регіонального розвитку; – вміння інтегрувати результати і висновки інформаційно-аналітичної роботи (встановлених тенденцій, проблем, поточної ситуації) у процес прийняття управлінських рішень та стратегію розвитку регіону, аргументувати адекватність цілей, завдань та заходів із їх реалізації; – відповідні знання, уміння, аналітичні здібності для участі у формуванні державної регіональної політики, нормотворчій і законопроектній роботі; – постійне удосконалення знань, вмінь та навичок, урахування новизни та складності завдань
Технологічні	<ul style="list-style-type: none"> – якісні автоматизовані реєстри, державні інформаційні ресурси, що взаємодіють між собою в режимі онлайн; – платформи для моніторингу, аналізу й оцінки реалізації програм і проєктів регіонального розвитку в режимі онлайн; – засоби електронного голосування, онлайн опитування; – геоінформаційні системи, смарт-технології, блокчейн, застосування штучного інтелекту, зокрема для моніторингу й аналізу соціальних мереж
Організаційні	<ul style="list-style-type: none"> – організація реєстрації, порівняння, зіставлення конкретних фактів про діяльність системи управління, наявність і витрати ресурсів, застосування критеріїв та інформативних показників для забезпечення суб'єктів публічного управління достатньою та необхідною інформацією про досягнення цілей управління, оцінки ефективності публічного управління територіальним розвитком, реалізацію управлінських рішень, оцінки та порівняння розвитку регіонів; – організація вільного доступу до інформації про діяльність державних органів влади, органів місцевого самоврядування через офіційні веб-сайти, постійне оновлення такої інформації, інформування через сторінки в соціальних мережах, ЗМІ; – інформаційно-комунікативні засоби підтримки реформи регіональної політики на всіх рівнях влади, проведення онлайн нарад та семінарів, відеоконференцій тощо

Кожен із компонентів ефективного публічного управління регіональним розвитком не є статичним, а передбачає процес, що розвивається у часі. Так, акти законодавства, що регулюють регіональний розвиток, потребують своєчасного удосконалення, процес формування і реалізації державної регіональної політики передбачає постійне вироблення, прийняття та втілення її суб'єктами узгоджених управлінських рішень, а динамічні умови сьогодення потребують нових управлінських технологій. Важливим фактором є кадрове забезпечення, оскільки сукупність інформації про регіон, а також професійні навички щодо її обробки таким чином, що результатом стає конкурентна перевага, формують інформаційний аспект конкурентостроможності регіону.

Отже, належна якість інформаційно-аналітичної підтримки публічного управління є трансверсальним чинником, від якого залежить і ефективність кожного окремого елемента, і їх взаємодія, і ефективність управлінської системи загалом.

Висновки і перспективи подальших розвідок. Належне інформаційно-аналітичне забезпечення публічного управління регіональним розвитком означає його відповідність вимогам щодо прийняття найбільш ефективних та адекватних до ситуації публічно-управлінських рішень. Таке забезпечення має здійснюватися на системній основі, що передбачає виявлення усіх його важливих складових – інституційних, дослідницьких, матеріально-фінансових, компетентнісних, технологічних та організаційних, що й було здійснено в цьому дослідженні. Кожна з цих складових має свої змістові характеристики. У процесі побудови системи належного інформаційно-аналітичного забезпечення публічного управління регіональним розвитком вони можуть бути використані як критерії та важелі щодо ефективності такої системи. У цьому контексті доцільним є дослідження відповідного зарубіжного досвіду, зокрема держав Європейського Союзу, що є предметом подальших наукових розвідок.

Список використаної літератури

1. Бакуменко В. Д. Державно-управлінські рішення : навч. посіб. Київ : ВПЦ АМУ, 2012. С. 119.
2. Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на 2021 – 2027 роки : Постанова Кабінету Міністрів України № 695 від 05.08.2020 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/695-2020-п#Text> (дата звернення: 10.09.2020).
3. Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року : Постанова Кабінету Міністрів України № 385 від 06.08.2014 р. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/385-2014-%D0%BF> (дата звернення: 17.07.2020).
4. Про засади державної регіональної політики : Закон України № 156 від 05.02.2015 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/156-19> (дата звернення: 22.08.2020).
5. Extract from the Valencia Declaration 15th Conference of European Ministers responsible for local and regional government (Valencia, Spain, 15 – 16 October 2007). URL : <https://rm.coe.int/1680701699> (date of using: 22.08.2020).

6. Мельник Т. О. Окремі аспекти організації інформаційно-аналітичного забезпечення публічного управління регіональним розвитком // Збірник наукових праць Національної академії державного управління при Президентові України. Київ : НАДУ, 2018. № 2. С. 258.

7. Černiauskienė N. Strategic Management of Public Sector Institutions : Student Workbook. Vilnius : Mykolo Romerio universitetas, 2014. P. 20.

8. Волкова М. А. Оценка эффективности механизма государственного управления экономикой региона в сфере поддержки малого бизнеса // Вестник Сибирского государственного аэрокосмического университета им. акад. М. Ф. Решетнева. 2009. № 2. С. 438.

9. Там же. С. 438.

10. Публічне управління та адміністрування в умовах інформаційного суспільства: вітчизняний і зарубіжний досвід : монографія / за заг. ред. С. Чернова, В. Воронкової, В. Банаха, О. Сосніна, П. Жукаускаса, Й. Ввайнхардт, Р. Андрюкайтене. Запоріжжя : РВВ ЗДА, 2016. С. 388.

11. Там само. 608 с.

12. Бакуменко В. Д. Державно-управлінські рішення... С. 27.

13. Дегтяр А. О. Державно-управлінські рішення: інформаційно-аналітичне та організаційне забезпечення : монографія. Харків : Вид-во ХарPI НАДУ Магістр, 2004. 224 с.

14. Бородин І. Л. Функції публічного управління // Юридичний вісник. 2014. № 3 (32). С. 24—29.

15. Панасюк Б. Прогнозування економічного розвитку України // Економіка України. 2000. № 9. С. 36—44.

16. Černiauskienė N. Strategic Management... P. 67.

17. Ibid. P. 52, 53.

18. Офіційний сайт Міністерства розвитку громад та територій України. URL : www.minregion.gov.ua (дата звернення: 10.06.2020).

19. Про затвердження Порядку розроблення регіональних стратегій розвитку і планів заходів з їх реалізації, а також проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації зазначених регіональних стратегій і планів заходів : Постанова Кабінету Міністрів України № 932 від 11.11.2015 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/932-2015-п> (дата звернення: 10.06.2020).

20. Бородин І. Л. Функції публічного управління... 224 с.

21. Жидецька В. В. Про стадії нормотворчої діяльності міністерства // Часопис Київського університету права. 2015. № 4. С. 105.

22. Звіт про базові вимірювання: Принципи державного управління. Україна : Доповідь SIGMA. 2018. URL : <http://www.sigmaxweb.org/publications/Baseline-Measurement-Report-2018-Ukraine.pdf> (дата звернення: 14.06.2020).

23. Про засади державної регіональної політики...

24. Державне управління : курс лекц. / В. Д. Бакуменко, Д. І. Дзвінчук, О. С. Поважний. Івано-Франківськ : Місто НВ, 2011. С. 118.

25. Реформування державного управління регіональним розвитком: стан, проблеми, перспективи / С. О. Біла, О. В. Шевченко, М. О. Кушнір, В. І. Жук [та ін.]. Київ : НІСД, 2012. С. 10, 11.

26. Звіт про базові вимірювання...

27. Машкаров Ю. Г., Орлов О. В. Основні чинники, що впливають на ефективність діяльності регіональних та місцевих органів влади // Теорія та практика державного управління. 2016. № 3(54). С. 22.

28. Пульс Угоди – моніторинг реалізації плану заходів з виконання Угоди. URL : <http://pulse.eu-ua.org> (дата звернення: 18.06.2020).

Статтю подано: 09.11.2020

Статтю схвалено: 12.12.2020

Melnyk Tetiana Oleksandrivna

*Post-graduate student at the Department of Regional Governance,
Local Self-Government and Urban Management, The National Academy for
Public Administration under the President of Ukraine*

ORCID: 0000-0001-7636-8723

e-mail: melnyk.tatiana@meta.ua

COMPONENTS OF GOOD INFORMATION AND ANALYTICAL SUPPORT TO PUBLIC ADMINISTRATION OF REGIONAL DEVELOPMENT

Problem setting. Effective public administration of regional development is essential for raising the living standards of citizens. In modern conditions, new requirements are put forward to the system of regional management. In addition, the limited resources available for this, as well as the novelty and complexity of socio-economic problems, force us to focus on new factors in the effectiveness of public administration of regional development. A significant part of the problems in this context are related to legal regulation, financing, staffing, the interaction of public and private sectors, the use of new management technologies, information and analytical support. Although all types of support to public administration are important and interconnected, but the information and analytical support allows us to determine the appropriate mechanisms and how they are used to achieve goals, what factors of regional development to focus on. Therefore, the quality of information and analytical provision is an important prerequisite for the effectiveness of the entire system of regional development administration.

Recent research and publications analysis. The works of foreign and Ukrainian scientists are devoted to theoretical and practical problems of information and analytical support to public administration. V. Averyanov, V. Bakumenko, M. Volkova, D. Dzvynchuk, A. Degtyar, O. Karpenko, V. Kuybida, A. Semenchenko, Yu. Surmin and others made a significant contribution to the research. Thus, the works of V. Bakumenko and A. Degtyar are devoted to public administration decisions and factors of their effectiveness, including their information and analytical support. Mechanisms of information-analytical support of public administration bodies were studied by V. Averyanov, V. Kuybida, O. Karpenko. Furthermore, the author also relies on the research by S. Bila, S. Chernov, N. Černiauskienė on the factors of public administration efficiency. As for public administration of regional development, its economic component was studied by M. Volkova, but the issue of its good information and analytical support has not been disclosed by scholars and requires thorough research.

Highlighting previously unsettled parts of the general problem. Efficiency and effectiveness, feedback, openness and transparency, accountability are the

principles of good governance at the local level among others, abidance with which is possible only if they are provided with information and analytical support. Considering this, the purpose of the article is to determine the components of good information and analytical support to public administration of regional development.

Paper main body. Information and analytical support to public administration of regional development includes the use of a set of interconnected methods, measures and tools by which the technologies of collection, selection, transmission, transformation, storage and display of information on the current state, forecasts and development goals of various spheres of life in the region are implemented to make public administration effective.

Assessing whether public administration in Ukraine is effective, scholars and practitioners note that the direct results of administrative work are difficult to quantify, and therefore it is expedient to use indirect indicators, in particular through the assessment of the management system and its elements.

Consequently the good quality of information and analytical support to public administration is a transversal factor, which depends on the effectiveness of each individual element, and their interaction, and the effectiveness of the administration system in general.

Conclusions of the research and prospects for further studies. Good information and analytical support to public administration of regional development means complying the requirements for making the most effective and adequate administrative decisions. Such support should be provided on a systematic basis, which includes the identification of all its important components institutional, research, resource and financial, competence, technological and organizational, as was done in this study. Each of these components has its own semantic characteristics and can be used as criteria and a lever for the effectiveness of the system of good information and analytical support to public administration of regional development in the process of building such a system. In this context, it is expedient to study the relevant foreign experience, in particular of the European Union, and it is a subject to further research.

Key words: analysis; effectiveness; informational and analytical support; criteria of assessment; public administration; regional development.

References

1. Bakumenko, V. D. (2012). *Derzhavno-upravlinski rishennia*. Kyiv: VPCAMU. pp. 119 [in Ukrainian].
2. Pro zatverdzhennia Derzhavnoi stratehii rehionalnoho rozvytku na 2021 – 2027 roky. № 695. (2020) [in Ukrainian].
3. Pro zatverdzhennia Derzhavnoi stratehii rehionalnoho rozvytku na period do 2020 roku. № 385. (2014) [in Ukrainian].
4. Pro zasady derzhavnoi rehionalnoi polityky. № 156. (2015) [in Ukrainian].
5. *Extract from the Valencia Declaration 15th Conference of European Ministers responsible for local and regional government* (Valencia, Spain, 15-16 October 2007). URL : <https://rm.coe.int/1680701699>.
6. Melnyk, T. O. (2018). Okremi aspekty orhanizatsii informatsiino-analitychnoho zabezpechennia publicnoho upravlinnia rehionalnym rozvytkom. *Zbirnyk naukovykh prats*

Natsionalnoi akademii derzhavnoho upravlinnia pry Prezydentovi Ukrainy, № 2, pp. 258 [in Ukrainian].

7. Černiauskienė, N. (2014). *Strategic Management of Public Sector Institutions*. Vilnius: Mykolo Romerio universitetas. pp. 20.

8. Volkova, M. A. (2009). Otsenka efektyvnosti mekhanyzma hosudarstvennoho upravleniia ekonomykoï rehyona v sfere podderzhky maloho byznesa. *Vestnyk Sybyrskoho hossudarstvennoho aerokosmycheskoho universiteta im. akad. M. F. Reshetneva*, № 2, pp. 438 [in Russian].

9. Ibid. pp. 438-442.

10. Chernov, S., Voronkova, V., Banakh, V., Sosnin, O., Zhukauskas, P., Vvainkhardt, Yo., Andriukaitene, R. (Eds.). (2016). *Publichne upravlinnia ta administruvannia v umovakh informatsiïnoho suspilstva: vitchyzniani i zarubizhnyi dosvid*. Zaporizhzhia: RVV ZDIA. pp. 388 [in Ukrainian].

11. Ibid. pp. 608.

12. Bakumenko, V. (2012). *Derzhavno-upravlinnski rishennia... pp. 27.*

13. Diehtiar, A. (2004). *Derzhavno-upravlinnski rishennia: informatsiïno-analitychne ta orhanizatsiïne zabezpechennia*. Kharkiv: Vyd-vo KharRI NADU Mahistr. 224 p. [in Ukrainian].

14. Borodin, I. L. (2014). Funktsii publichnoho upravlinnia. *Yurydychnyi visnyk*, № 3(32), pp. 24-29 [in Ukrainian].

15. Panasiuk, B. (2000). Prohnozuvannia ekonomichnoho rozvytku Ukrainy. *Ekonomika Ukrainy*, № 9, pp. 36-44 [in Ukrainian].

16. Černiauskienė, N. (2014). *Strategic Management... pp. 67.*

17. Ibid. pp. 52, 53.

18. Ministerstvo rozvytku hromad ta terytorii Ukrainy. (2020). Ofitsiïnyi sait. URL : <http://minregion.gov.ua> [in Ukrainian].

19. Pro zatverdzhennia Poriadku rozroblennia rehionalnykh stratehii rozvytku i planiv zakhodiv z yikh realizatsii, a takozh provedennia monitorynhu ta otsinky rezultatyvnosti realizatsii zaznachenykh rehionalnykh stratehii i planiv zakhodiv. № 932. (2015) [in Ukrainian].

20. Borodin, I. L. (2014). Funktsii publichnoho upravlinnia... 224 p.

21. Zhydetska, V. V. (2015). Pro stadii normotvorchoi diïalnosti ministerstva. *Chasopys Kyivskoho universytetu prava*, № 4, pp. 105 [in Ukrainian].

22. Zvit pro bazovi vymiriuvannia: Prynysypy derzhavnoho upravlinnia. Ukraina. (2018). URL : <http://sigmaweb.org/publications/Baseline-Measurement-Report-2018-Ukraine.pdf> [in Ukrainian].

23. Pro zasady derzhavnoi rehionalnoi polityky...

24. Bakumenko, V., Dzvinchuk, D., Povazhnyi, O. (2011). *Derzhavne upravlinnia*. Ivano-Frankivsk: Misto NV. pp. 118 [in Ukrainian].

25. Bila, S. O., Shevchenko, O. V., Kushnir, M. O., Zhuk, V. I. et al. (2012). *Reformuvannia derzhavnoho upravlinnia rehionalnym rozvytkom: stan, problemy, perspektyvy*. Kyiv: NISD. pp. 10, 11 [in Ukrainian].

26. Zvit pro bazovi vymiriuvannia... pp. 131.

27. Mashkarov, Yu. H., Orlov, O. V. (2016). Osnovni chynnyky, shcho vplyvaiut na efektyvnist diïalnosti rehionalnykh ta mistsevykh orhaniv vlady. *Teoriia ta praktyka derzhavnoho upravlinnia*, № 3(54), pp. 22 [in Ukrainian].

28. *Puls Uhody – monitorynh realizatsii planu zakhodiv z vykonannia Uhody*. (2019). URL : <http://pulse.eu-ua.org> [in Ukrainian].

Paper submitted: 09.11.2020

Paper accepted: 12.12.2020

Цитування: Мельник Т. О. Складові належного інформаційно-аналітичного забезпечення публічного управління регіональним розвитком // Ефективність державного управління : зб. наук. пр. Вип. 4(65) : у 2 ч. Ч. 1 / за заг. ред. чл.-кор. НАН України В. С. Загорського, доц. А. В. Ліпенцева. Львів : ЛПІДУ НАДУ, 2020. С. 139—154. (DOI: <https://doi.org/10.33990/2070-4011.65.2020.226466>).

Citation: Melnyk, T. O. (2020). Skladovi nalezhnoho informatsiino-analitychnoho zabezpechennia publichnoho upravlinnia rehionalnym rozvytkom. *Efficiency of Public Administration*, Issue 4(65), pp. 139-154. (DOI: <https://doi.org/10.33990/2070-4011.65.2020.226466>).